

МОН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий Київський інститут водного транспорту імені
гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувача кафедри

Інна СКЛЯРЕНКО

_____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПАТОПСИХОЛОГІЯ ТА КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Галузь знань	<u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u>
Спеціальність	<u>053 «Психологія»</u>
Освітня програма	<u>«Практична психологія»</u>
Тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

Київ
2025
НТУ

Робоча програма «Патопсихологія та клінічна психологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія», освітньою програмою «Практична психологія»

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданнях:
науково-методичної комісії спеціальності С4 «Психологія»,
протокол № 1 від 3 вересня 2025 року,

кафедри психології,
протокол № 2 від 02 вересня 2025 року,

Вченої ради Навчально-наукового Київського інституту водного транспорту
імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного,
протокол № 1 від 04 вересня 2025 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень, ступінь освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Основна	
	Спеціальність: 053 «Психологія»		
	Змістових модулів – 1	Освітня програма: <i>Практична психологія</i>	Рік підготовки
2-й			-
Семестр			
3-й	-		
Загальна кількість годин – 90			
	Рівень вищої освіти: (другий) магістерський	Лекції	
16 год.		6	
Практичні, семінарські			
14 год.		4	
Лабораторні			
-		-	
Самостійна робота			
60 год.		80	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4	Ступінь вищої освіти: <i>магістр</i>	Вид контролю:	
		іспит	іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 33/67

для заочної форми навчання – 11/89

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Патопсихологія та клінічна психологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Практична психологія» спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Предметом дисципліни «Патопсихологія та клінічна психологія» є вивчення особливостей клінічної та патопсихології та основ проведення роботи у практичній діяльності психолога по профілактиці та корекції клінічних та патологічних проявів поведінки.

Метою дисципліни є забезпечення майбутніх психологів теоретичними знаннями та практичними вміннями з основ патопсихології та клінічної психології, а також здатність застосовувати на практиці патопсихологічний діагностичний інструментарій, використовуючи здобутки сучасної психологічної науки.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів фаху з питань:

- надати студентам знання щодо теорії та методології клінічної та патопсихології;
- надати студентам знання щодо психологічних закономірностей і особливостей функціонування психіки людини при різних соматичних захворюваннях та патологіях;
- ознайомити з основними методами клініко-психологічної діагностики та допомоги.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачів повинні:

знати:

- предмет, завдання й міждисциплінарні зв'язки клінічної та патопсихології;
- основні (фундаментальні) поняття: етіологія, патогенез і саногенез, симптом, синдром, клінічний діагноз, функціональний діагноз, норма, патологія;
- класифікацію методів клінічної та патопсихології;
- поняття психологічного діагнозу, функціональний діагноз як результат інтеграції клінічного, психологічного й соціального аспектів хвороби, поняття психологічного контакту;
- психологічні феномени та патопсихологічні синдроми при психічних захворюваннях;
- основи психології хворого: психосоматичне й соматопсихічне, внутрішня картина хвороби й відношення до хвороби, нозологічна специфіка психологічних феноменів і внутрішня картина хвороби.

вміти:

- обирати адекватний методичний апарат, проводити кількісний та якісний аналіз результатів;
- володіти основними клініко-психологічними методами: психологічна бесіда, анамнез, психологічний аналіз біографії тощо;
- володіти основними експериментально-психологічними методиками, спрямованими на дослідження психічних функцій, процесів і станів: сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, інтелекту, емоційно-вольової сфери, темпераменту, характеру, особистості, мотиваційних характеристик і потреб, самосвідомості й міжособистісних відносин.

Міждисциплінарні зв'язки

Попередньо вивчають: «Професійна (психологічна) практика», «Тренінг Self-менеджмент (управління власним життям)», «Сучасні проблеми психотерапії та психокорекції», «Психологічна служба», «Емоційно-фокусована терапія»

Паралельно вивчають: «Тайм-Менеджмент», «Психологія і педагогіка вищої школи»

Компетентності та результати навчання

Шифр за ОП	Шифр компетентностей													
OK11	Загальні													
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК 10	ЗК 11	СК1	СК2	СК3
				+	+		+			+				
OK11	спеціальні													
	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	СК13	СК14			
		+	+		+	+								

Шифр за ОП	Шифр результатів навчання															
OK11	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15	ПРН16
	+					+	+	+	+		+					

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи клінічної психології та методи патопсихологічної діагностики

Тема 1. Клінічна психологія. Об'єкт, предмет, завдання, принципи

Поняття клінічної психології як галузі психологічної науки. Об'єкт дослідження клінічної психології. Предмет вивчення клінічної психології. Основні завдання клінічної психології в сучасних умовах. Принцип науковості у клінічній психології. Принцип системності у вивченні психічних явищ. Принцип детермінізму психічних розладів. Принцип комплексного підходу до оцінки стану людини. Місце клінічної психології в структурі медичних і психологічних наук. Співвідношення клінічної психології з психіатрією та психотерапією. Психобіологічні основи клінічної психології. Роль соціальних чинників у розвитку психічних порушень. Методи дослідження у клінічній психології. Значення психологічної діагностики для клінічної практики. Етичні засади клінічного психолога.

Професійні компетентності клінічного психолога. Види клініко-психологічних оцінок. Моделі пояснення психічних розладів у клінічній психології. Місце профілактичної роботи у клінічній психології. Перспективи розвитку клінічної психології у сучасному суспільстві.

Тема 2. Психічне здоров'я: норма та патологія

Поняття психічного здоров'я. Критерії психічного здоров'я в сучасній психології. Історичні підходи до визначення психічної норми. Біопсихосоціальна модель здоров'я. Межі між нормою та патологією. Поняття психічної норми як динамічної категорії. Індивідуальні варіації норми. Соціальні уявлення про психічну нормальність. Психологічні критерії зрілості особистості. Поняття адаптивності психічної діяльності. Психологічні маркери дезадаптації. Поняття психічної патології. Етіологічні фактори психічних порушень. Роль стресу у порушенні меж норми. Класифікації психічних розладів як інструмент визначення патології. Співвідношення психічної норми та акцентуацій характеру. Пограничні стани між нормою і патологією. Значення ранньої діагностики психічних відхилень. Соціокультурні впливи на уявлення про норму. Психологічні стратегії підтримання психічного здоров'я.

Тема 3 Поняття про «внутрішню картину хвороби

Поняття внутрішньої картини хвороби. Структура суб'єктивного переживання хвороби. Емоційне ставлення пацієнта до симптомів. Когнітивне осмислення власного стану. Роль особистісних рис у формуванні внутрішньої картини хвороби. Типи реагування на захворювання. Модель адаптивного та дезадаптивного реагування. Вплив минулого досвіду хвороби. Уявлення про причини та наслідки хвороби. Мотиваційні зміни у процесі лікування. Роль соціальної підтримки у формуванні ставлення до хвороби. Страхи та очікування пацієнта. Образ майбутнього при хронічному стані. Психологічний зміст скарг. Особливості усвідомлення тяжкості захворювання. Емоційні реакції на діагноз. Внутрішня картина хвороби у дітей. Вплив культури та соціальних уявлень. Динаміка внутрішньої картини хвороби в процесі лікування. Значення вивчення цього феномену для клінічного психолога.

Тема 4. Експериментально-психологічне дослідження в клініці. Методи експериментально-психологічного дослідження в клініці

Поняття експериментально-психологічного дослідження. Завдання клінічного експерименту. Принципи наукового дослідження в клінічній психології. Стандартизовані методики як інструмент вимірювання психічних функцій. Проективні методи дослідження особистості. Тести інтелекту та когнітивних здібностей у клінічній практиці. Методи оцінки пам'яті, уваги, мислення. Дослідження емоційних станів у клініці. Методи діагностики особистісних рис. Психометричні вимоги до клінічних методик. Роль спостереження та якісного аналізу. Клінічне інтерв'ю як частина експериментального дослідження. Принципи вибору методик залежно від цілей діагностики. Дослідження порушень психічних процесів при різних патологіях. Етичні стандарти проведення клінічного експерименту. Інтерпретація даних експериментально-психологічного дослідження. Комплексний підхід до оцінки психічного стану. Можливості експериментального методу у прогнозуванні. Обмеження та ризики експериментальних методик. Роль висновку клінічного психолога у міждисциплінарній взаємодії.

Модуль 2

Клініко-психологічний аналіз психічних розладів і порушень психічних процесів

Тема 5. Клінічно-психологічний аналіз емоційних та афективних розладів.

Поняття емоційних та афективних розладів у клінічній психології. Класифікація емоційних розладів (депресивні розлади, тривожні розлади, біполярні афективні стани). Психологічні механізми виникнення депресії та тривоги. Роль когнітивних викривлень у підтриманні емоційних порушень. Психогенна та біологічна детермінація емоційних розладів. Клініко-психологічні прояви депресії: емоційні, когнітивні та поведінкові симптоми. Особливості клініко-психологічного аналізу тривожних станів. Панічні атаки: психологічна структура,

тригери та механізми формування. Вплив соціальних факторів на розвиток емоційних розладів. Диференціальна діагностика емоційних та афективних станів. Емоційні розлади у дітей та підлітків: специфіка симптомів. Особистісні чинники, що впливають на перебіг емоційних порушень. Методи клініко-психологічної діагностики емоційних розладів. Психологічні стратегії подолання та стабілізації емоційних станів.

Тема 6. Характеристика розладів пізнавальних психічних процесів

Поняття пізнавальних психічних процесів. Загальні принципи їх клінічної оцінки. Розлади сприймання та їх різновиди. Галюцинації та псевдогалюцинації як форма порушення сприймання. Ілюзії та їх психологічні механізми. Порушення уваги та концентрації. Розлади пам'яті амнестичного типу. Порушення оперативної та довготривалої пам'яті. Патологічні уявлення та образи. Дисфункції мислення як складова когнітивних порушень. Розлади інтелектуальної діяльності. Порушення гнозису та праксису. Агнозії та їх клінічні особливості. Апраксії та їх вплив на повсякденну діяльність. Когнітивний дефіцит при органічних ураженнях мозку. Оцінка пізнавальних процесів за допомогою психодіагностичних методів. Відмінності між функціональними та органічними порушеннями. Когнітивні порушення у дітей. Динаміка когнітивних розладів при різних психічних захворюваннях. Значення комплексної оцінки пізнання в клінічній психології.

Тема 7. Патопсихологічні особливості порушення процесу мислення

Поняття мислення як вищої психічної функції. Критерії оцінки мислення в патопсихології. Порушення операцій мислення. Порушення процесів узагальнення. Розлади аналізу та синтезу. Порушення логічних зв'язків. Явище резонерства. Патологічна деталізація мислення. Розірваність та незв'язність мислення. Символічне та аутистичне мислення. Надцінні та бредові ідеї як феномен спотвореного мислення. Порушення критичності та самоконтролю мисленнєвих процесів. Спотворення суджень та умовиводів. Особливості мислення при шизофренічних розладах. Порушення мислення при афективних станах. Зв'язок мисленнєвих порушень з особистісними особливостями. Психодіагностичні методики для аналізу мислення. Розмежування нормативних і патологічних варіантів мислення. Роль клінічного психолога у виявленні та описі цих порушень. Значення оцінки мислення для диференційної діагностики.

Тема 8. Порушення мовлення, емоційної сфери та волі

Поняття мовлення як психічної функції. Порушення мовлення при психічних розладах. Афазії та їх психологічні прояви. Логопатії як форма мовленнєвих розладів. Порушення темпу та ритму мовлення. Комунікативні дефіцити при емоційних розладах. Поняття емоційної сфери в клінічній психології. Афективні порушення та їх різновиди. Емоційна лабільність та ригідність. Депресивні та маніакальні стани. Тривожні афекти. Порушення волі та вольової регуляції. Гіпобулія та абулія. Патологічні імпульси та компульсивні дії. Зв'язок емоційних та вольових порушень. Вплив емоційних станів на когнітивні функції. Діагностика емоційних і вольових порушень. Особливості поведінки при розладах волі. Психокорекційні підходи до роботи з мовленнєвими та емоційно-вольовими порушеннями. Значення комплексної оцінки цих сфер у клінічній практиці.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р. .		л.	п. .	лаб.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи клінічної психології та методи патопсихологічної діагностики												
Тема 1. Клінічна психологія. Об’єкт, предмет, завдання, принципи		2	2			7		2			10	
Тема 2. Психічне здоров’я: норма та патологія		2	2			7		2			10	
Тема 3. Поняття про «внутрішню картину хвороби		2	2			7					10 10	
Тема 4. Експериментально-психологічне дослідження в клініці. Методи експериментально-психологічного дослідження в клініці		2				7						
Підготовка до модульного контролю						2						
Проведення модульного контролю			2									
Разом за змістовим модулем 1		8	8			30		2			40	
Тема 5. Клінічно-психологічний аналіз емоційних та афективних розладів.		2				7		2	2		10	
Тема 6. Характеристика розладів пізнавальних психічних процесів		2	2			7					10	
Тема 7. Патопсихологічні особливості порушення процесу мислення		2	2			7					10	
Тема 8. Порушення мовлення, емоційної сфери та волі		2				7					10	
Підготовка до модульного контролю						2						
Проведення модульного контролю			2									
Разом за змістовим модулем 2		8				30		2			40	
Всього за семестр		16	6			60		4			90	

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено планом

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи клінічної психології та методи патопсихологічної діагностики			
1	Тема 1. Об’єкт, предмет, завдання і принципи клінічної психології	2	
2	Тема 2. Норма та патологія психічного здоров’я.	2	2
3	Тема 3. «Внутрішня» проблема з законом	2	
4	Тема 5. Емоційні та клінічно-психологічні розлади: клінічний аналіз	2	2
5	Тема 8. Порушення мовленнєвої та емоційно-вольової сфери	2	
	Разом	10	4

7. ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Не передбачено планом

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи клінічної психології та методи патопсихологічної діагностики			
1	Клінічна психологія: історія виникнення, предмет, завдання, галузі досліджень	7	10
2	Методи діагностики клінічної психології	7	10
3	Психологічні феномени та патопсихологічні синдроми при психічних захворюваннях	7	10
4	Клінічна психологія особистості та поведінки людини	9	10
5	Клініко-психологічні аспекти соматичних розладів	7	10
6	Патопсихологія: предмет і завдання	7	10
7	Патопсихологічна характеристика психічних процесів	7	10
8	Розлади свідомості та особистості.	9	10
	Разом	60	80

9. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Інформаційно-презентаційні (усні: лекція, розповідь, пояснення, опис, доведення і переконання, повторення, систематизація, огляд, консультування, переказ, виступ, презентація; письмові: конспектування, реферування, анотування, план тексту, таблиці, схеми, аналіз, синтез, класифікація, порівняння, узагальнення, конкретизація, інтерпретація, підсумки, висновки, виклад, повідомлення, доповідь, звіт, пояснювальна записка, стаття, тези; наочно-усні: ілюстрація, демонстрація, показ, спостереження).

2. Алгоритмічно-дійові (діалогічні: бесіда, дискусія, опитування; предметно-групові: вирішення задач, кейс-метод, анкетування, тестування; групові: мозковий штурм, синектика, метод проєктів, ігрове моделювання, аналіз ситуацій, гра, тренінг).

3. Самостійно-пошукові (індивідуальна робота: спостереження, проєкти, моделювання, дослідження; самостійна робота: пошук і систематизування інформації, планування і програмування, прогнозування, проєктування, моделювання).

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ДОСЯГНУТИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:

- тестовий контроль;
- письмові контрольні роботи;
- співбесіда за матеріалами розглянутої теми;
- письмове фронтальне опитування здобувачів вищої освіти на початку чи в кінці лекції;
- фронтальне, індивідуальне та комбіноване усне опитування;
- експрес-контроль;
- перевірка виконання завдань для самостійної роботи.

Підсумковий контроль досягнутих результатів навчання у формі іспиту

12. РОЗПОДІЛ МАКСИМАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

12.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі денної форми освіти

Модуль 1				Модуль 2				ІЗ	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Не передбачено освітньою програмою та навчальним планом	40	100
7	8	7	8	7	8	7	8			
Для денної форми здобуття вищої освіти (за кожен модуль): - активність під час навчальних занять (відповідь під час усного фронтального опитування, під час дискусійного обговорення теми заняття тощо) – 15; - модульний контроль – 15										

12.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної форми освіти

Модуль 1				Модуль 2				ІЗ	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Не передбачено освітньою програмою та навчальним планом	40	100
7	8	7	8	7	8	7	8			
Для заочної форми здобуття вищої освіти (за кожен модуль): - активність під час навчальних занять (відповідь під час усного фронтального опитування, під час дискусійного обговорення теми заняття тощо) – 30;										

Бали від 1 до 60, якими оцінюють результати роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру, розподілені між модулями порівну: 40 балів за модуль.

Здобувач вищої освіти отримує допуск до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами роботи протягом семестру він набрав не менше 30 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за формами організації освітнього процесу	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), циклу РГР / РР / ГР	для заліку, контрольної роботи
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
1–34	F	незадовільно (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)

Критерії оцінювання:

«відмінно» – здобувач вищої освіти демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;

«добре» – здобувач вищої освіти демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;

«задовільно» – здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й неправильно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

«незадовільно» – здобувач вищої освіти не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

13. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Курс лекцій з дисципліни.
4. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни.
5. Запитання для підсумкового контролю (екзамену / заліку).
6. Інше.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ІСПИТ)

1. Абулія як стан втрати цілеспрямованої активності та вольових імпульсів
2. Альтернативні діагностичні принципи визначення патології
3. Взаємодія емоційної сфери та мотиваційно-вольових процесів у структурі психічної діяльності
4. Взаємодія клінічної психології з психотерапією та нейропсихологією
5. Взаємодія когнітивних та емоційних компонентів у формуванні внутрішнього переживання хвороби
6. Викривлення процесів узагальнення та порушення переходу від конкретного до абстрактного
7. Відмінності експериментально-психологічного дослідження від клінічного інтерв'ю
8. Відмінності між гострими невротичними реакціями та тривалим розвитком неврозів
9. Відмінності між невротичними реакціями, станами та розвитком особистості
10. Відмінності між психічною нормою та психічною патологією
11. Вікові особливості формування внутрішньої картини хвороби у дітей, дорослих і літніх осіб
12. Вплив культурних і соціальних чинників на уявлення про здоров'я
13. Вплив неправильних стилів виховання на розвиток невротичних порушень
14. Гіпомнезія, амнезія та парамнезії як порушення цілісності пам'яті
15. Дисоціативні та конверсійні прояви як форма психологічного захисту
16. Діагностика мотиваційних особливостей особистості у клініці
17. Діагностичні критерії виявлення глибинних порушень мислення
18. Експериментальні методи дослідження емоційно-вольової сфери
19. Експериментально-психологічні методи дослідження мислення у клініці
20. Етапи експериментально-психологічного дослідження в клініці
21. Етичні принципи проведення експериментально-психологічної діагностики

22. Зв'язок емоційних розладів із викривленнями пізнавальної та поведінкової регуляції
23. Зв'язок клінічної психології з медициною та психологією розвитку
24. Значення критичних вікових періодів у формуванні невротичної симптоматики
25. Індивідуально-типологічні реакції на хворобу згідно з клініко-психологічними класифікаціями
26. Історичне формування поняття психічної норми
27. Клінічні прояви гіпобулії та її психологічне підґрунтя
28. Когнітивно-поведінкова модель розвитку невротичних розладів
29. Критерії психічного здоров'я у різних наукових школах
30. Методи психологічної корекції при невротичних розладах
31. Методики дослідження мислення, пам'яті та уваги у клінічній практиці
32. Методологічні принципи діяльності клінічного психолога
33. Механізми патологічного поєднання несумісних смислових елементів
34. Неврастенія як стан виснаження нервової системи
35. Невротичні розлади як окрема категорія психологічних порушень
36. Об'єкт та предмет клінічної психології
37. Основні групи порушень пізнавальних процесів у клінічній та патопсихологічній практиці
38. Основні завдання клінічної психології у сфері психічного здоров'я
39. Основні ознаки та структура obsесивно-компульсивного розладу
40. Особливості адекватних та неадекватних форм реагування на хворобу у пацієнтів різного типу
41. Особливості гіпопрозекції, розсіяності та нестійкості уваги в патопсихологічних станах
42. Оцінювання характерологічних рис у пацієнтів із психічними розладами
43. Парабулії як патологічні форми вольової активності
44. Патопсихологічне розуміння мислення та його роль у психічній діяльності особистості
45. Патопсихологічні методи оцінки мовлення, емоційної сфери та волі в процесі клінічної діагностики
46. Патопсихологічні наслідки негармонійної внутрішньої картини хвороби
47. Патопсихологічні прояви порушення послідовності мисленнєвих операцій
48. Порушення критичності як втрата контролю над власною пізнавальною діяльністю
49. Порушення логічності мислення як дезорганізація операційних структур суджень
50. Порушення уяви як елемент дезорганізації психічної діяльності
51. Принципові відмінності клінічної психології від медичної та соціальної психології
52. Проблеми діагностики невротичних порушень
53. Прояви та структурні характеристики генералізованого тривожного розладу
54. Психодинамічне пояснення походження невротичних розладів
55. Психологічна сутність конфабуляцій та псевдоремінісценцій у клінічній картині
56. Психологічний аналіз гіперпрозекції та її клінічних проявів
57. Психологічний аналіз емоційних порушень та їх вплив на поведінку
58. Психологічний зміст поняття внутрішньої картини хвороби
59. Психологічні механізми ілюзій, галюцинацій та їх патопсихологічне значення
60. Психологічні механізми фобічних розладів
61. Психологічні та фізіологічні механізми панічного розладу
62. Резонерство та патологічна деталізація як якісні порушення мисленнєвої діяльності
63. Розірваність мислення як прояв глибокої дезінтеграції смислових зв'язків

64. Роль особистісних особливостей у створенні суб'єктивної моделі хвороби
65. Сміслові викривлення та патологічні судження як прояви порушеної інтелектуальної регуляції
66. Соціально-психологічні фактори, що модулюють сприйняття хвороби та її значущості
67. Структура та побудова психологічного заключення
68. Структурні компоненти патопсихологічного синдрому
69. Структурні рівні внутрішньої картини хвороби: сенсорний, емоційний, когнітивний, мотиваційний
70. Сутність пізнавальних психічних процесів та їх значення у структурі психічної діяльності
71. Сутність феноменів деперсоналізації та дереалізації у порушеннях сприйняття
72. Сучасні концепції психічної норми у клінічній діагностиці
73. Сучасні підходи до визначення психічного здоров'я
74. Теоретичні засади концепції внутрішньої картини хвороби у підході Олександра Романовича Лурія
75. Типи порушень мовлення у психопатології та їх кореляція зі змінами мислення
76. Труднощі визначення меж між нормою та патологією
77. Уповільнення та прискорення мислення як різновиди темпових порушень
78. Формальні та змістові порушення мислення: узагальнена характеристика
79. Формування хронічної тривоги як основи невротичного розвитку
80. Функціональні поняття у структурі клінічної психології

14. Рекомендована література

Базова:

1. Закалик Г. М., Войцеховська О. В., Шувар Н. М. Основи клінічної психології. Львів : Львівська політехніка, 2020. 410 с.
2. Ільїна Н.М. Клінічна психологія: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 163 с.
3. Колосович О.С., Угрин О.Г. Основи клінічної та патопсихології: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2020.382с.
4. Кулеша-Любінець М. М. Клінічна психологія : методичні рекомендації. 2-е вид., змінене і доповнене. Івано-Франківськ : Електронне видання, 2022. 72 с.
5. Мартинюк А.І. Патопсихологія. Харків : Центр учбової літератури, 2021, 208 с.
6. Николенко Ю.П. Клінічна психологія. Навчальний посібник. Харків : Центр учбової літератури, 2023. 370 с.
7. Османова А.М., Хорунженко Г.В. Навчально-методичний посібник з патопсихології. Київ : Талком, 2022. 188 с.
8. Шкарлатюк К.І. Патопсихологія: навч. посіб. Луцьк : Вежа Друк, 2022. 155 с.

Додаткова:

1. Крюкова М.А., Курова А.В. Патопсихологія : навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2019.38 с.
2. Ніконенко Ю.П. Клінічна психологія : монографія. Київ: ЦУЛ, 2019. 369 с.
3. Патопсихологічний словник : [для студентів, аспірантів психологічних спеціальностей, практикуючих психологів та викладачів] / Н.В. Скотна, В.І. Стець. Дрогобич

: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2019. 348с.

4. Практична психосоматика: депресія. Навчальний посібник / За заг. ред. О.С. Чабана, О.О. Хаустової. 2-е видання, доповнене. Київ: Видавничий дім Медкнига, 2021. 216 с.

5. Практична психосоматика: тривога. Навчальний посібник / За заг. ред. О.С. Чабана, О.О. Хаустової. Київ: Видавничий дім Медкнига, 2022. 144 с.

6. Хомуленко Т.Б. Основи психосоматики: навчально-методичний посібник. Вінниця:Нова Книга, 2019.120с.

7. Шебанова С.Г., Шебанова В.І. Клінічна психологія: навчально-методичний посібник. Херсон,2019. 192 с.

8. Vasylieva, N., Kulesha-Liubinets, M., Trubaieva, K., Dub, M., Ribtsun, Y., & Ivantsev, N. Speech Therapy as a Component of Comprehensive Rehabilitation of Patients with Acute Impairment of Cerebral Circulation. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 2022, 13(3), 181-194.

15. Інформаційні ресурси

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Сайт Національної парламентської бібліотеки України ім. Я. Мудрого. – Режим доступу: <http://www.nplu.org>

3. Сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net>

4. Сайт наукової бібліотеки УДУ імені М.П. Драгоманова. – Режим доступу: <https://lib.npu.edu.ua>

5. Світова цифрова бібліотека. Розділ «Психологія». – Режим доступу: <https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/?q=psychology>

6. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com>